

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 5.—Núm. 187.—Diumenge 13 de Mars de 1904.

LO QUE VOLEM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia ls plets y causas: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

MITJEVALS

III Y ÚLTIM
Geroni Pujades, en sa «Crònica de Catalunya» (per cert que l'exemplar que posseim és d'un catalanista de fa 170 anys!) califica al gran Comte Ramon Berenguer I, promulgador dels Usatges, de «ejemplo, dechado y aun espejo de Principes»; però no fem historia, no parlem del sabi, gloriós y llarch regnat de dit gran Comte, no nombrèm los fets sublims que són causa dels calificatius que li dona Pujades; nosaltres los acceptem y ls hi donem per son deliri, per son afany democràtic, per sa admirable protecció a l'orfe de patrimoni, ja que li crea y assegura una vida, excitant al treball y dignificantlo constantment, en època precisament de tot lo contrari en la major part del món.

Aqueix esperit de dignificació que és lo signe característich de rassa dels Comtes de Barcelona, creix prodigiosament; és un amor al pobre, al treball y a la llibertat, que forma una perfecta nota discordant ab la manera d'ésser de la major part dels pobles de l'Humanitat en aquella època.

Lo treball protegit, la vida garantida, fan que en aquella època afueixin a nostra Catalunya gent diversa, y magnànim esperit dels Comtes, veyent progressar y enriquir la Patria, crea las emparansas, pera facilitar més y més aquell prodigiós creixement, això és: «dispensar protecció y defensa a personas lliures», diu Balari, destruint aixís, o minant lo feudalisme, que ja ha complert sa missió social, posant als vasalls en facilitat de rompre ls lligams, aquí sempre voluntaris, que'l mantenien unit al Senyor de la terra ahont vivian; tot això mitjant un petit cens anual que poch a poch van disminuint fins a ferlo desaparèixer. Y ciutats, vilas y pobles, ansiosos d'una tant sabia y humana protecció la sollicitan també en massa y a tots arribats, pera tots hi ha vida pròspera, feconda y segura, iniciantse la còrrer de germanor entre tots los fills d'aquella ditxosa terra sens distinció de categories. Y naix esplèndida la llibertat política; se disminueixen los debers y crean los drets», diu Balari, a favor dels ciutadans y de las ciutats, vilas y pobles: «Fent la Monarquia», diu lo mateix Balari—«los ciutadans independents», cas, casi únic, en aquell temps.

Llibertats polítiques tan grans, tan poderosas, que, acabadas de naixer tenen forsa pera llevar del Tronó, empobrir y desterrar a un Comte, Berenguer Ramon no ja per falta a las lleys de la patria sino per haver assassinat ocultament a son germà Ramon Berenguer, nomenantse ls ciutadans després lo successor. Rectitud, esperit moral y fortaleza admirable.

Passant temps, las heroicitats pera conservar aquestas llibertats se prodigian, y plena está l'Historia de fets d'amor a las democràtiques lleys seguits moltes vegadas d'una mort serena y entusiasta. Fins l'honor individual se sacrifica a la Patria gustosament. «Mori jo deshonrat», diu Pau Claris—y visqui gran y ditxosa Catalunya.»

Hem hagut de contenir la ploma que se'n escapava per las planas hermosas de la grandiosa Historia de Catalunya, ja que no era nostre objecte compenjar historia y sí solament, dir y ensenyar lo perquè, als burletes inconscients, als analfabets d'Historia, que'l nom de mitjevals l'acceptem com a honorosíssim; que dintre de lo que ells nos presentan com a nou, dintre dels per ells tan cacarejats progrés y llibertat, tenim nosaltres, ben nostre, un humaníssim exemple que seguir y rahó sobrada pera estar orgullosos d'una

època tan remota que en progrés y llibertat res té que envejar a la de nova fàbrica, y que té sobre aquesta la ventatja extraordinaria d'haverse realitat sense imposicions, sense diciters, sense arbitrarietats, sense odís, sino molt al contrari, ab un noble desitj de germanor que la més admirable encara tot son procès.

Que aquella època mitjeval nos ensenyi, no solsament llibertat y progrés, sino humanitat en la predicació, esperit de germanor, desapassionament, ¿qui ho dubtará? ¿A que donchs un esperit sectari que fa aborrible tot quan se predica, a que aquesta falsificació de paraulas y de idees? ¿Qui és capás de venir a Catalunya a ensenyar humanitat, llibertat y progrés?

Fora farsants!...

W.

L'ensenyansa del català a las Universitats alemanyas

A l'anterior Parlament espanyol vá haverhi qui intentá menyspreuar y ridicolisar la nostra tan estimada llengua, parlada avuy per tot un poble treballador y progressiu que s'afanya y's daleix per fersé un lloch y un nom entre ls pobles moderns. Aquesta llengua fou la que serví de vehícul al pensament d'aquells celebres estadistas y reys que feren de Catalunya un empori de la civilització mitjeval, una nació gloriosa y respectada per tot lo món civilisat en sos dias d'esplendor, y admirada universalment per son heroisme quan tingué de deixar en mans de sos vengejors los darrers trossos de sa independència.

Quan un home il·lustrat se troba ab uns recorts tan gloriosos, se descubreix ab respecte, donant senyals de sa il·lustració. Lo que no dona aqueixas mostrás de respecte, o és un ignorant, un analfabet de l'Historia; o bé un ridícul sectari.

Lo poble català, no sols ha conservat la llengua de sos gloriosos antepassats, sino que treballa árdidament restaurantla y adaptantla al progrés modern, y ha creat una literatura nova que ha aumentat considerablement lo tresor que varen deixarnos los reys y ls sabís y ls poetes d'aquella època d'esplendor de l'empori català.

Los més eminents filòsofs del món civilisat segueixen pas a pas los avenços de la llengua y literaturas, resseguixen los monuments literaris del temps vell y de tant en tant se'n ocupan extensament en llurs estudis.

Y han arribat a tenir tal importància aquestos estudis, que s'acaban de donar disposicions pera que en algunas Universitats alemanyas, desde'l curs vinent, s'hi estableixen cátedras de llengua y literatura catalanas.

Aconorta veure honradas nostra llengua y literatura al bell mitj de la civilització europea, y sols inspiran llàstima los pobres ignorants que, tenintla al costat, no los no senten desitj d'estudiarla, sino que s'entretenen befantia.

Aixís dona compte nostre estimat confrare La Veu de Catalunya de aquest fet que omplirà de joya'l cor de tots los bons catalans, mentres avergonyarà als qui orfes de dignitat y de noblesa, sols parlan de la llengua y de la literatura catalana pera despreciarlas directa o indirectament.

Y ja ho veu l'ignorant articulista de *Fraternidad Republicana*: a Alemanya, pera estudiar y ensenyar la llengua catalana, no s'han entretingut en triar entre'l català de Lleyda ó de Girona, del Clot o de la Mussara.

¿Si'n deuen ser de babaus aquestos alemanys!

Lo problema de l'Extrem Orient

Pera'ls que vivim aquí y havèm fet, y seguim fent, un estudi profund del poble anglès, extraordinariament práctic, y per lo tant, net d'idealismes, nos trobem en alguns casos completament a las foscas, y sense que'ns expliquin satisfactoriament lo per què de certs actes portats a cap pel govern anglès en llur política exterior.

Un d'aquests dubtes se m'ocorre-gueren quan l'insurrecció cubana. Sapigut és que'ls yankees donavan alé y nodrian als insurrectes pera gastar las forsas y ls diners d'Espanya, preparant lo que després vingué. Poch abans de l'intervenció dels Estats Units, las potencias europeas anavan a fer colectivament certas observacions al Govern d'aquell país, que haurian segurament dificultat la guerra ab Espanya; però als inglesos no'ls hi sembla bé aquesta oficiositat, y la cosa no passá de projecte. Gracias, donchs, als inglesos, Espanya perdé totas las colonias.

¿Existia allavors un tractat secret entre Inglaterra y ls Estats Units? Sols en aquest cas tendria explicació la conducta del govern anglès, puig de lo contrari, no s'explicaria'l seu apoyó desinteressat, y més que desinteressat, perjudicial, tota vegada que Inglaterra no podia temer ni a Cuba ni en lloch la competència mercantil y industrial d'Espanya, mentres que'ls Estats Units l'avençatjan en abdos rams, tant en lo mercat universal com en lo propi mercat anglès, inoat avuy dia de productes americans.

¿Per què sacrificá Inglaterra ls propis interessos a benefici exclusiu dels Estats Units? ¿Per odi a Espanya? ¿Per simpatia de rassa? Encara avuy no s'ha explicat satisfactoriament, com tampoch s'explica'l apoyó que avuy presta al Japó, contra Rússia, no del tot justificat pel tractat d'aliança que lliga a l'Imperi del Sol Naixent ab l'Inglaterra.

Y diem que no está justificat, perquè si bé convé als inglesos posar una barrera a l'expansió russa al Assia, més li convé impedir l'hegemonia de la rassa groga y la preponderancia japonesa, que tan-caria dintre de poch las portas del comerç europeu en tot l'Orient.

No cal ésser massa expert en política internacional pera no compendrer, que'l verdader perill pera Europa y més que pera altra nació pera la mateixa Inglaterra, consisteix en lo desenrotll que prengui'l Japó. Si aquest imperi logrés quedar-se no més que ab Corea, lo veuriam dominar la Xina més aviat de lo que'ns pensèm; veuriam com los xinos copiant l'organización militar europea, s'armavan de mausers, canóns de tir ràpid... y al cap d'uns quants anys no solzament nos farien cara, sino que'ns obligarian a fugir d'aquellas terras.

No és aquest un perill imaginari, sino ben real y pròxim. L'extraordinari avens del Japó, que en menys de trenta anys ha passat de la barbarie a un grau de civilització que moltes nacions d'Europa para ellas voldrian, és una proba evident y irrecusable de lo que poden fer aquells pobles de rassa groga, sòbria y intel·ligent com pocas.

Es impossible, donchs, que'ls inglesos, astuts y práctic, no vegin la extensa gravetat que inclou lo problema plantejat pels japonesos, y que, veyentho, ajudin al nou poder que tracta d'enlairarse ab orientacions ben definidas y irremisiblement contrarias a l'expansió colonial de la vella Europa a l'Assia. Per això se'ns fa molt costa amunt creuer que l'odi a Rússia, porti als inglesos fins a l'extrem de criar corbs que demà'ls hi arrancarian los ulls.

¿Quins són donchs los secrets propòsits d'Inglaterra? Aquesta mateixa pregunta varem fer l'altre dia a un

amich, que sol jutjar las cosas ab molta fredor, y'ns vá contestar lo següent: «No fassí gaire cas de lo que diuen los periòdichs, puig en assumptos internacionals moltes vegadas los successos se descapdellan ben diferent. Pera mí Inglaterra s'entendrà ab Rússia y altres nacions europeas pera arreglar la qüestió de Xina de la manera que'ls hi convingui a ellas y no al Japó. Lo probable és, que aquest aixequi la llebra y que se la mengin los altres a expensas de la Xina, naturalment. Inglaterra posseix avuy la clau de l'enigma y tonta seria de no aprofitar l'ocasió de treure un gran partit. Ja veurá—afegei—que quan arribi'l moment oportú, l'agotament dels russos y japonesos per una guerra sense quartel, no mancarán los bons oficis de Inglaterra pera arreglar la cosa a satisfacció... seva y fente la part del lleó. Los japonesos tindran de contentarse ab las engrunas y gracias.»

Las ideas del nostre amich, varem trobarlas bastant ajustadas a la tradicional política inglesa, de fer barallar als altres pera treure'l desitjat profit, sense altra molestia que allargar la mà. ¿Succeirà aixís? Lo temps ho dirá.

JOHN.

Londres 5 Mars 1904.

L'extensió universitaria

La difusió de la ciencia s'imposa. Desde fa molt temps sembla ésser que la ciencia a Espanya era patrimoni d'uns quants; que's trobava vinculada a sa possessió en aquells que disposavan de medis pera adquirir-la, o de voluntat de ferro pera apoderarse d'ella.

Los temps han cambiat: y encara que avuy, com abans, existeixen desheretats, no són aquests apàtichs, no's contentan ja solzament ab lo pa que serveix de diari aliment pera'l còs, sino que aspiran a regenerarse per medi de la ciencia.

Digne d'encomi per demés, es l'anelhel que s'observa actualment en las masses obreras, d'assistir a llochs hont puguin instruirse; y d'aquí que se las vegi acudir als centres docents en demanda de personal que descendeix fins a ellas a fi de que las inicien en assumptos científics. Y no hi ha dubte; eixa aspiració lloable és filla de las circunstancias perquè a través-sen, y ella és la que ha de contribuir d'un modó eficaç a la purificació de las costums del poble.

Perá correspondre a aitals desitjos s'ha instaurat l'Extensió Universitaria. No deuen quedar las explicacions dels Catedràtics y Professors sens traspasar, com qui diu, los llinars de las Classes, redundant sols en profit dels que a ellas poden concurrer; y per això, anusats los esforços del personal docent se prepara una creuada contra l'ignorancia, quins resultats han d'ésser altament beneficiosos.

De dalt pot dirse aixís, ve l'exemple; nosaltres no hem de veure ab indiferencia tan lloable procedir, ans al contrari: devèm agruparnos tots baix lo pendó blanc que ha de simbolisar eixa empresa, precursora de la pau y'l benestar. Malejadas nostras costums; acorralat lo poble baix pels vicis, precursor necessari d'un complet rebajament moral, precisa, baix tots conceptes, sacudir lo funest indiferentisme que impera, corrent en socor del desvalgut, instruintlo convenientment. *Ite, docete, omnes gentes*, digué Jesucrist als seus apòstols: aneu y difundiu la ciencia entre los qui la necessitin, nos diu ab veu apremiant nostra Patria. Cuidem, donchs, de la redempció d'eixos fills de nostra mare, com de nostres germans; y haurèm realitat una tasca árdua, difícil, espinosa, si's vol, de resultats que tal volta de moment no's fassin sentir; però devèm abraçar lo convenciment de que la llevar

que ara's sembra ha de germinar ufana y ha de produir resultats fructuosos y'ns sentim satisfets de nostra tasca, experimentant l'intim plaer que'ns proporciona la conciencia quan se compleix ab un dever.

Projectes d'Hisenda

Cansats ja de tindre que endressar censuras al govern per lo malament que sempre fa las cosas de l'administració, és ab ver gust que avuy lo felicitem pels projectes que'l Ministre d'Hisenda ha presentat, donchs si bé no tots són completament ideats tal com se desitja, al menys demostren que hi ha ganas de donar satisfacció al país, accedint en alguna de las moltes cosas que ab rahó demana.

Un dels aitals projectes és la supressió de l'impost de transports—supressió portada a cap per mitj de Real decret,—qual impost venia pagant de molt mala gana'l comerç y que diferentas vegadas ja s'havia fet veure al Govern que era massa carregat y que era precís suprimirlo, o quan menys rebaxarlo, perquè sabut és que quants menys gastos s'imposin a l'exportació, més aquesta's desenrotllará en benefici de l'agricultura y del país en general.

Altres dels projectes és la rebaixa dels drets d'importació dels blats, lo que'ns mogut molt de soroll per part dels castellans y encara aquest soroll s'hauria convertit en forta protesta a no haver sigut las manifestacions que'l poble de Valladolid ha fet pera significar als acaparadors de blat o a qui siga, que no pot viure ab lo preu del pa, tan alt. L'iniciativa del govern proposant la rebaixa d'una quarta part dels drets aranzelaris és, donchs, digna de lloansa, però com sempre succeeix en aquest país, lo govern s'ha quedat curt, perquè pera poguer contindre la pujada del pa no n'hi ha prou ab la rebaixa de duas pessetas; era precís que's decretés la lliure introducció, o quan menys, rebaxar los drets a la meitat.

Naturalment que'ls castellans, és a dir, los acaparadors castellans, s'hi haurian jugat lo tot pel tot, perquè ara solzament ab una petita rebaixa ja s'han alarmat y diuen que l'esmentat projecte és inexplicable, puig altrás vegadas los preus dels blats han sigut encara més alts que avuy y may s'havia acordat la rebaixa dels drets d'aranzel. A n'això se'ls podria contestar que una vegada o altra's té de comensar pera fer las cosas com Déu mana, y que si la lliure introducció's hi priva de fer l'escandalós negoci que s'havian proposat, que prenguin paciencia y que's recordin d'allò de l'egoísmo catalán que tant usan per allà quan per aquí's demana protecció pera l'industria.

També'l govern s'ha recordat de la competencia que las pansas extrangeras, a l'ombra d'un reduit dret aranzelari, feyan o anavan a fer a nostra producció vitícola, donchs eran ja d'importancia las cantitats de l'esmentat article que s'introduian a Espanya, ja pera fer vins artificials o bé pera destinar a la destilació d'alcohol; y si'l govern no hagués pres la resolució de pujar los drets a 20 pessetas, és segur que'l descredit de nostres vins no hauria tardat en vindre.

Just és que's favoreixi tota industria que emplei articles indigens com a base de la fabricació, y aduch si aquestos articles són excessivament cars, que's permeti l'introducció dels similars extrangers; però si ab això s'ha de perjudicar a un ram de la agricultura tan important com és lo vi, fa bé'l govern de previndres y pujar los drets.

De tots modos, creyem que hauria sigut més acertat no pujar los drets de las pansas destinadas a ferne alcohol y prohibir en absolut la fabri-

J. CABALLÉ y GOYENECHÉ TARRAGONA

Teléfono, 42

Teléfono, 42

RAMBLA DE S. JUAN Nº 48

Representació directa de las primeras casas en Ornamentació, Orfebreria y Arts Decorativas religiosas J. Caballé y Goyeneche

Representació directa de las primeras casas en Ornamentació, Orfebreria y Arts Decorativas religiosas

De passeig

Era entre dos foscans. La temperatura convidava, y ab un amic havíam sortit a donar un tom pels voltants de Tarragona.

Conversavam sobre diferents causes, passavam revista als successos d'actualitat; la guerra rus-japonesa, lo projecte d'administració local, la puja dels blats y farinas, los successos de Valladolid, l'encariment d'articles de primera necessitat, la difícil situació de la classe obrera davant la crisi industrial...

La caseta dels consums, novament construïda, destacant ab sa nota blanca sobre las ombres que l'envoltaven, cridà nostra atenció, y girà nostra conversa envers los successos de Janer, la crema de las casetas, la sensat sa y cordura de nostre poble, las preocupacions de que tot sovint és víctima, la poca habilitat de l'actual arrendatari dels consums, son rigorisme a l'exigir l'impost, lo poch afortunadas que foren las gestions fetas pera arreglar tan complicat assumpte, lo fracàs de la comissió que anà a Madrid, los més sorollós fracàs de la ponencia...

Aixís, un a un passavan los carros, los paguesos a dalt, negantse a baixar rondinant; los burots a baix implacables, a l'una mal fanal, a la altra l'odiosa burxa; a cada moment provocantse una qüestió, calentantse las sanchs tots plegats per uns quants cèntims...

Y allà al fons de la caseta, a las foscas, ab son posat seriós y com a representants del dret, la parella de la guardia civil... prompta a reprimir qualsevol esvalot, a restablir lo ordre si's pertorbava.

Plens de tristesa contemplavam aquell quadro. Es veritat que l'impost se cobra, mes, de quina manera, Déu de Déu! ab quina intranquil·litat, ab quin abisme entre uns y altres.

No hi haurà medi de buscar una solució que ho armonisi tot? nos preguntavam. Perquè l'actual ja ho sembla una solució; qualsevol diria que tot s'ha olvidat, mes aquesta

apariencia és enganyosa. No pot considerarse normalisada la cobransa de un impost mentres tinga de ferse de un modo poch armònic, ajudada dels Mausers de la Guardia civil.

Y durará molt això d'haverhi Guardia civil als felats? A aquesta pregunta formulada ab veu alta, contestà un senyor que aprop nostre passava, dientnos:

No senyors. Prompte la veurán fora. En substitució de la Guardia civil s'armarán los burots ab los vinguets de Murcia y Valencia. A aquest efecte ja'l Sr. Guijarro ha comprat trenta cinch tercerolas y una trompeta.

Donarem las gracias a l'amable desconegut y ab lo cor trist y fortament apenats emprenguerem lo retorn cap a casa. Las llums de la Rambla de St. Joan, l'animació de la ciutat... apartaren de nostra pensa las ideas tristes que nostre passeig nos havia suggerit; mes aquella nit somniava y com producte de l'obsessió de mon cervell, se'm presentavan las noves casetas, dels consums blancs, rialleras, bufonas, servint d'oficina, a gent que parlava com nosaltres, y que a l'exigir tarifas rahonables, feya la recaudació, ab la rialleta als llavis y ab satisfacció de tots.

Y ja als felats no hi havia forsa ni'ls consumers estavan armats, ni hi havia poch que la tranquil·litat se turbés un sol moment; tothom estava satisfet y'l record de l'arrendatari y de la seva gent, s'havia esvait, com fum.

Comentarios

Visitas

Crida fortament l'atenció Jafrèguencia ab que visitan la badia de Vigo, barcos de guerra de todas las nacions. Dels inglesos no cal parlar-ne, perquè comensaren a amarrar a Vigo un dels cables, a montarhi ab tal motiu suptuosas oficinas, l'escuadra inglesa no's mou ja d'aquella Ria ja de la d'Arosa, si allí alguna moneda d'or se veu és la lliura esterlina, y últimament ha comensat a publicarse un periòdich redactat ab anglès The Vigo Vigilant.

A aquesta afició dels inglesos corresponen las demás nacions enviant sovint los barcos a aquell hermós port d'Espanya, y ja pot dirse que cap barco de guerra passa desde'l Mediterrani a l'Atlàntich que no tingui per escala obligada'l port de Vigo.

Per si no n'hi havia prou, un de aquestos dies farà una excursió a Vigo lo mateix emperador d'Alemanya, mes no una excursió a la lleugera sinó tot lo contrari. A aquest efecte té ja encarregat que s'habiliti un vaporet ab gran luxu, ab lo que pugua recorrer tota la badia. Se'ns dirá que això no és més que una visita de turista, mes no deixa de preocupar lo fet de que'l Kaiser vulgui arribar al Cap de Finisterre precisament de dia y no és de creure que sigui pera inspeccionar un Cap, que tant trista celebrat frueix, per lo número de naufragis que tot l'any hi ocorren, sino que dona lloch a pensar que lo que verdaderament se busca és fer lo viatge desde Finisterre a Vigo, contemplant desde a bordo los mag-

Ornamentació Sagrada

Ornaments confeccionats de totas classes y teixits d'or y plata pera Pontificals, Ternos, Palios, Casullas y demás ornaments pera Iglesia.

Orfebreria Religiosa

Servey complet pera Iglesias y oratoris.

Estatuaría Religiosa

Imatges de talla, en fusta, marbre, pedra y Gartró Fibra (ab privilegi), materia absolutament sòlida y que pot beneirse.—Construcció d'altars, Retaulas, Confessionaris, Púlpits, Reclinatoris, etc.

nífichs panoramas que ofereixen Jas Rias de Muros, Arosa y Marín.

La costa del Noroest d'Espanya ofereix tan grans atractius, sas abundants pesquerias són tan cobdiciadas, que en aquestos moments de possibles complicacions internacionals y tractants de nacions débils com la nostra, cosas que en altres països serian corrents, aquí donan lloch a suposicions y comentaris.

De tots modos, encara que per lo moment no preocupin al govern aitals qüestions, cal que a Galicia, com a Catalunya, com a tot arreu, se procuri donar facilitats pera desenrotllar las riquesas naturals y que no hi hagi motiu a que un centralisme absorbent y desenfrenat refredí las relacions de cordialitat que déu haverhi sempre entre governants y governats.

Nos ab nos

¿Saben lo quènto d'aquell general que quan no arribava la primera canonada n'engegava duas? Donchs lo mateix li passa a Fraternidad Republicana: haventse posat en ridícol en la primera boutade contra la llengua catalana, nos serveix ara la segona ab tots los caracters de la més solemne bestiesa. Vegin la mostra: «Leemos que ya tiene el Ateneo su cátedra de catalán.

Inaugurada en Cuaresma; días de lección, martes y viernes. Ayuno y superstición; sólo faltaba fijarla a las doce de la noche: hora de aquellarre. Ignoramos si hay que santiguarse al comenzar y dar las gracias en latín al terminar.»

Veritat que és deliciós? Veritat que tot això de l'ayuno, de la superstición, del santiguarse, de la Cuaresma, del latín y de l'aquellarre, està íntima y profundament lligat y relacionat ab la Càtedra de Llengua catalana a l'Ateneu?

Nosaltres fins avuy havíam cregut que tals parentius no existían; però desde'l moment que ho veyem en lo periòdich més seriós, més intel·lectual y més demòcrata de Tarragona, ja no cab discusió; és un fet probat.

També teníam entès que'ls llanuts consideravan los dimars y divendres com aciagos, abstenintse en tals días de casarse, d'embarcarse, etc., però desde ara y gracias a Fraternidad, serán considerats com a supersticiosos tots aquells que, com nosaltres, tant se'ns en dona comensar una feina en divendres com en dilluns.

Desde's d'això ns permetrà Fraternidad que li aconsellém recomanar al metje de la casa, dongui una mirrada a l'autor de semblants barbaritats, puig és probable, casi segur, que li trobi un escape a la closca.

Notas d'art

ART JAPONÉS

Las cosas del Japó, abans d'esclatar la guerra ab Russia, ab prou feinas ocupavan de quan en quan algunas linias en los periòdichs; però s'enveninaren las qüestions d'aquestes dugas potencias y, ab las primeras canonadas, s'ha apoderat de la premsa periòdica una febre, que no's permet repòs pera donar a conèixer details, y més details, no'solament de las batussas ab que ha tingut comens la gran tragedia, sino també de la manera d'esser d'aquellas societats de sol ixent, sos gustos y preocupacions, sos grans avensos científics en aquestos darrers anys, y que se jo quin seguit de cosas més. Y'l públich s'ho empassa que és un gust, y encara's queda ab gana.

Parlar del Japó, donchs, estimadíssim lector, s'imposa fins en aquesta secció del periòdich. No és que en materias d'Art tinguem la pretensió de descubrirlos als japonesos. Es aquest Art, avuy per avuy, prou conegut a Europa pera que'ns guíem semblant propòsit: en los museus de París, entre altres grans capitals europeas, hi té una magnífica representació; y encara que no és cosa que vinga massa a tom lo viatjar en aquest temps de Mars en que'l termòmetre té la tossaderia de sostenirse baix, mentres los cambis puján (istiu y hivern) y váyase lo uno por lo otro, si tant nos hi empenyavam, l'arribar-nos fins a la capital de Fransa no's seria pas res de l'altre món.

Ab tot lector, crech que serás de mon parer: deixarém lo del viatge pera més endavant, (previa consulta, com deya, del termòmetre y'ls butlletins de cambis), y'ns acomortarém fentne memoria tot parlantne de l'Art y dels artistes del Japó.

Obrim, donchs, las carteras dels dibuixos y trièrme las copias dels grans mestres, desde'ls Okomura Massanobu fins als Hokkei, los Kuniyoshi y'ls Yosay.

Saludem primerament las figuras simbólicas d'Okomura, mancadas de imaginació y fredas, però que trassaren una ruta a l'Art japonés desde'ls comensaments del segle XVIII ensa, y esplayennos contemplant las superbas produccions d'aquest Art admirable. Cap art del món pot mostrar un estudi tant complet de la naturalesa, com no ha lograt tampoch cap Art del món igualarlo en la justesa del detall, sempre simplificat, pasmosament simplificat, ni en la seguretat de la linia, ni en cop d'ul y precisió pera trobar lo tras, breu y segur, gráfich y intencionat.

Dibuixants d'inestron-cable fantasia, ben acoplada ab un realisme sintetisat, que no distreu la vista del detall, tot los hi paga contribució. Aucells y insectes, còmichs y equilibristas, gats, peixos, escarabats, hèroes històrichs, soldats y gossos. Los plegats de las robas són d'un estudi acabat. La faram, ànechs y galls, com tot, mostran una fidelitat en la copia del model que enamora.

Bastant sovint fan gala aquestos artistes d'un humorisme forsa escayent, cosa que no's té tant de nou desde que per aquella sarsuela nos enterarem que'l japonés es molt trempat: lo quadro humorístich «Viatjers passant per la neu» d'Hokusai, «Los gats bandurristas» de Kuniyoshi, escarabats equilibristas, llagostes que pescan ab canya y altres treballs de mestres diferents ne són bona prova. En quant a Art decoratiu, són deliciosas las flors d'Hohitzú, com ho es un magnífich estudi de bambús de Josetsú.

En lo dibuix de Yosay que representa los dos primers sabis de Corea que anaren al Japó, un no sab que admirar més: si'l realisme y naturalitat de las figuras o l'expressió dels seus rostres; lo plegat dels hàbits, especialment la figura que planta en primer lloch, és d'un estudi tan encertat que si no tingués altres mèrits lo treball, bastaria pera donar-li un valor inapreciable.

Però ahont no s'hi pot fixar la vista sense llen-sar un crit d'admiració, és enfront la superbatasca d'Hokusai, l'artista entre'ls grans artistes de rassa groga. Ab ple domini del seu art y ab conciencia de son propi valer, ell mateix escribia referintse als seus treballs: «Tot agafa vida en mas mans; lo tras més petit, y fins lo punt...» Y aixís és efectivament: passis revista a sos innumerables dibuixos y'n quedarém més que convençuts. La seva obra és extensa y variada: equilibristas, fumadors d'opi, soldats, aus posadas y al vol en escorsos atrevidíssims, escultors, forjadors de armas y prestidigitadors; escenas humorísticas com «Los viatjers passant per la neu», que hem mentat més amunt, y «Un passeig per las algas», de figuras que realment se mouen. Y per demunt de tot, lo retrat de l'hèroe xino Shoké, qui viu talment en la linia, que respira y acciona, y que'ns fa l'ilusió que'l veurém avansar tot sentint las increpacions dirigidas a algú a qui amenaça ab lo que no sapre que empu-nyia sa mà dre-ta...

Vullge Déu que la lluita tinga poca durada. Que las novas que nos vingán dintre poch d'aquells llunyanos països no's refereixin a acorassats y còssos d'exèrcit, sino a avensos científics d'altra mena: no aquestos avensos caïres y estúpits esmersats en màquines de guerra. Que los canóns, com deya'l gran Ruskin, tan sols tingan empleu pera fer salvas.

Y, sobre tot, que'ls aires de so-ixent nos portin ben prompte y ben lin a l'esperit, com nos hi parla aquest Art tant noble y intencionat, tant pintoresch y selecte a l'hora.

Quiquet.

(Dibuixos del mateix.)

Cap de peix tret d'un albam japonés

Apunt del natural

Un soldat Dibuix d'Hokusai

Sho-ki, hèroe xino Dibuix d'Hokusai

Sho-ki, hèroe xino Dibuix d'Hokusai

Sho-ki, hèroe xino Dibuix d'Hokusai

Sho-ki, hèroe xino Dibuix d'Hokusai

Sho-ki, hèroe xino Dibuix d'Hokusai

Y, sobre tot, que'ls aires de so-ixent nos portin ben prompte y ben lin a l'esperit, com nos hi parla aquest Art tant noble y intencionat, tant pintoresch y selecte a l'hora.

La festa de St. Tomás a l'Universitat Pontificia

Sens desmentir gens las festas dels anys anteriors, han resultat esplèndidas las que enguany han dedicat a l'Angel de las Escuelas lo Claustre de Professors, Colegi de Doctores y Superiors de la nostra Universitat Pontificia.

Conforme s'anunciá als programats tots los actes foren lluidíssims, y tant per la part decorativa, que és savera y magestuosa, com per l'assistència de personalitats y fidels, poden los organissadors de las festas estarne ben satisfets.

En l'Ofici solemne que celebrà M. I. Prefecte d'Estudis Dr. Coroninas, assistit pels professors de l'Institut Drs. A. Prenafeta, J. Cartanet y J. Lluch, resultà magnífica l'execució de la religiosa música del ja cèlebre Perosi, dirigida pel mestre Sr. Roig.

En la funció de la tarde, plena la capella del Seminari de gom a gom, lo Rvnt. Pare Ildefons Ruiz C. M. F. predicà una brillant oració demostrant l'influència del gran Tomás de Aquino exercida en l'Europa y'l món enter, mitjantsant la magna obra de la Summa Teològica, monument lo més xamós de l'unió entre la ciencia y la fè, admirat pels segles, per todas las escolas y fins per l'Iglesia. Las qualitats del Pare Ruiz com orador són de primera y la seva dicció arrebataadora. Feu un procés històrich lo més brillant y explicà ls conceptes de ciencia y de fè d'una manera admirable. Sens entrar en més details, lo Pare Ruiz estigué a l'altura deguda, confirmant la fama que de gran orador gosa.

Acabà la funció ab la partitura de la Caridad de Rossini que com la del Rosari, fou d'una bella execució. Poca cosa cal dir de la vetlla literari-musical ab que l'ensendament donà fi a las festas en l'Universitat Pontificia.

A part de que ja tothom sab com en aquell centre docent saben cumplir sos comesos, citarém no obstant tres números que hi tingueren molt relleu. Un d'ells fou l'estudi jurídic del Rvnt. D. Ramón Sabatè, treball hermosíssim y ple d'erudició sobre'l testament otorgat a Catalunya davant del Pàrroco.

L'humorística las gangas de l'estudiant, és un altre dels números que ferén las delicias de l'acte.

Y la Salve Regina d'en Guerrero, ab que finalisà la vetllada, fou un número escullidíssim; hermosament executat pel Sr. D. Anton Roig.

Com estém ja acostumat en aquesta festa solemníssima a tot serho, pot ben enorgullirse la nostra Universitat Pontificia de tots y cada un dels actes y números que han omplert son programa de festas en honor de Sant Tomás, deixant gratíssims records en l'ànim dels fidels y de tot assistent. Un aplauso a los organissadors y superiors de nostre primer centre docent.

NOVAS

En la sessió celebrada dimecres passat per nostre Ajuntament se llegí un dictamen de la Comissió de Foment, demanant que s'autorisés l'arquitecte municipal pera fer los estudis d'una passarella pera salvar la via fèrrea en la Plassa d'Ollanaga.

Com aquesta idea l'exposavam en lo número de Lo CAMP del diumenge passat, és d'aplaudir l'activitat ab que la Comissió de Foment vol portarla a la practica. A petició lo dictamen de varis regidors quedà lo discutint sobre la taula pera ésser discutit en la sessió próxima.

Dugas són las objeccions que al projecte de passarella's fan. La primera que no hi haurá d'aquí en primer devant tant pas de trens per lo pas a nivell del moll, en lo que no s'està encertat, puig hi haurá lo d'ara y ab més lo de tots los trens que actualment moren a l'estació de Reus y las maniobras, per més que vulguin, no podran evitarse.

La segona objecció és la de que la passarella, pera ferse en forma arquitectonica, costará bastants diners. Realment és una obra que no pot de cap manera resultar barata, mes també cal pensar en que ab res poden

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fabrica clients hi trobaran surtit de Lo diposit esta instalat en lo Colmado Pelayo, Rambla de Canaletas. 9, Barcelona.

emplearse mellor los fondos comunales que ab evitar desgracias. Estem segurs que tant prompte siga enderrocada l'estaci6 de Reus, la necessitat de la passarella se veurá d'una manera que no donará lloch a dubtes, y com que la tramitaci6 de l'expedient pera lograr sa construcci6 es llarga, puig deuen informar la Jefatura d'Obras púbricas, la Junta d'Obras del Port, la Companyia del ferro-carril y la Direcci6 general de Obras púbricas, res hi pot perdre l'Ajuntament acordant se fassin los estudis y's tramiti l'expedient, pera tindrerho tot a punt y construir la passarella quan se demostri la necessitat o bé quan los fondos de l'Ajuntament ho permetin.

L'Ajuntament en sa darrera sessi6 acordá entregar a l'Arrendataria de consums 60.000 pessetas procedents dels aforsos practicats al mes de Janer. L'entrega's fará en catorze plazos que terminarán lo mes de Maig del vinent any. Lo municipi ha tingut d'acceptar a la forsa aquestas condicions, que'l Sr. Guijarro li ha imposat, aprofitantse de las circunstancias que li han servit admirablement bé de pretext pera desdirse de lo que prometé passat janer a l'alcalde y a la comisi6 de consums, un bon xich més benefici6 als interessos de la corporaci6 municipal, que lo que ara s'ha fet baix la presi6 d'aquella empresa.

Per lo que's veu, l'Arrendataria no més té en compte sas conveniencias particulars, y per aix6 ab tanta facilitat passa per demunt de sas propias promesas ab una despreocupaci6 constant. No parlariam d'aquest assumpte, en lo qual l'Ajuntament no ha tingut altre remey que sometres, sino fos una demostraci6 més de la conducta incalificable que l'Arrendataria está seguint ab lo poble de Tarragona, a qui trepitja diariament sense pensar ab las conseqüencias que aital procedir li pot portar. Lo que ha fet ab aquesta qüesti6 no té nom y és tant més censurable en quant l'Ajuntament no podia evitar aquella actitud intransigent: ni tenia cap medi pera ferli cumplir lo pactat.

Nos sembla que ha arribat l' hora d'acabar ab aquestes imposicions y ab l'osadia d'una empresa que'ns tracta com si fossim un país conquistat. Si l'Ajuntament nos volgués creure, li aconsellariam que rompés tota mena de relacions ab qui's porta ab tanta arrogancia y despreocupaci6, fentli compendre que ab procediments semblants se li tancarán sempre las portas de Ca la Ciutat pera posarse decididament al costat de Tarragona, cansada de sofrir un estat de cosas impossible. Si no's pren una resoluci6 enérgica continuarem, Ajuntament y poble, essent victimas d'aquella empresa, cada dia més arrogant.

Y prou per avuy. Corral rumor de que un important industrial d'aquesta ciutat ha amenssat ab parar la fabrica si l'Arrendatari de consums segueix posant dificultats al treball ab exigencias fora de lloch.

També's diu que articles que s'emplean pera usos industrials y que abans entravan lliures de drets, ara han de pagar. Pera defensarse, de las acomesas de l'Arrendatari y pera privar que Tarragona s'acabi d'ensorrar, se tracta de crear una Lliga Tarragonina, que deixant de banda tota idea política, treballi pera arreglar d'un modo practich l'assumpto dels consums.

La supressi6 de l'impost de cárrech que pagavan los vins y olis, fará que moltas partidas de vi que s'embarcavan a Barcelona, ahont no pagavan tal impost, afueixen ara al nostre port, que resultará més econ6mic. La Junta de las Obras del Port, deixará de cobrar, ab motiu de la reforma, prop de sexanta mil pessetas, o sigui casi la meitat del total que ingressa. Aquesta reducci6 preocupa a alguns individus de la Junta, y trac-

tan d'arribar a un arreglo ab los agents y comerciants, pera aplicar la supressi6 de l'impost solsament als vins que s'embarquin pera Fransa y Suissa, deixantlo subsistent en los embarchs pera'l Nort y en los olis. Nostra opini6 és que aquest arreglo no's pot ni convé realisarho. Aquí lo que interessa és abaratir los gastos de nostre port tot quan sigui possible, y donar al comers las majors facilitats, única manera de competir ab lo port de Barcelona. Després d'aix6 no és gaire probable que las companyias de vapors s'avinguessin a pagar un impost suprimit per la lley.

Lo Junta deurá buscar en otras reformas la compensaci6 de lo que deixará de cobrar.

Ab l'accentuament de la crisis industrial y mercantil, ha coincidit la puja de preu de tots los articles de primera necessitat.

Aquesta crisis que ha motivat ja la reducci6 dels drets arancelaris dels blats, que donará lloch a la prohibici6 d'exportar bestiar y que obligará als governs a otras midas és més intensa a Tarragona, puig vé a agravarla l'enormitat de las tarifas de consums.

Y mentres lo poble no pot ab las tals tarifas, tothom se creua de braços y l'Arrendatari sols busca la manera de que l'impost li produexi tot lo possible.

S'ha deixat de banda aquesta important qüesti6 y no pot ésser; en épocas com l'actual s'imposa que cada h6 en sa esfera's preocupi del bé comú y a Tarragona lo dels consums és un problema grave, gravissim, que no pot ni déu abandonar, si no's vol que l'emigraci6 aumenti y dintre de pochos sols hi quedí aquí l'element oficial, l'Arrendatari dels consums y'l personal que de llunyanas terras ha portat pera ajudarho en son negoci.

Bonich pervindre.

Diurne y després d'una penosa malaltia, passá a mellor vida lo qui fou nostre estimat amic D. Antoni Romagosa y Carb6, C6nsul de la Repúbrica Cubana, diputat provincial y gerent de la respectable casa comercial «Romagosa y Ventosas».

Honrats desde fa molts anys ab l'amistat del Sr. Romagosa (q. a. C. s.) poguerem apreciar las excelentes dotes que l'adornavan, y ab justicia pot dirse que'l deixar aquest món, s'emportá las simpatias de tothom y lográ lo que pochos conseguixen: no tindrer enémichs.

Pocas vegadas se veu a Tarragona una manifestaci6 de dol, com la que motivá l'enterro del Sr. Romagosa, puig desde las primeras autoritats a las més modestas representacions socials, tots volgueren rendir l'últim tribut al que fou excelent ciutadá y al qui dedicá tota sa activitat, tot son zel, tots los recursos que li proporcionava sa excelent posici6, al bé del próxim.

A las nombrosas próbas de condol y simpatia que ha rebut la familia del finat, hi ajuntém la de la redacci6 de LO CAMP, modesta, més sincera, tant més quan no obstant militar lo Sr. Romagosa en camp polítich diferent al nostre, en varias ocasions nos havia alentat a seguir nostra campanya vers la reivindicaci6 de nostra terra, de la que, com a bon catalá, n'era entusiasta.

Descansi en pau nostre amic, y que Déu dongui a sa distingida filla la Srta. Albertina, germans, cunyats y demés familia, la resignaci6 necesaria pera soportar lo gran infortuni que sobre d'ells pesa en aquestos moments.

De continuar las actuals tarifas de consums s'ha tractat seriament d'establir a fóra del terme municipal uns hostals econ6michs en los que'ls pagesos y tots los treballadors del camp puguin menjar a preus sumament baratos.

Donadas las exorbitants tarifas que s'exigeixen al vi, oli, pa, carn y demés a l'entrada a Tarragona, creyém factible y de resultats lo projecte y sols ho sentim per lo industrials

que'n surtirán perjudicats d'un modo molt sensible.

Aix6 vindria a ésser lo mateix que volia lo Sr. Guijarro; serian una especie de mercados permanentes, sols que volguentse la gent escaparse de sa protecci6, los establirian fóra del terme municipal, pera veurers completament lliures y no tenir que deurerli favors.

Anit quedaren exposats a can Caballé uns hermosissims quadros de l'ilustre y malaguanyat pintor tarragoní Miquel Fluixench.

No podém avuy fer més que felicitar a l'amich Caballé per l'encert que demostra en combinar tan bellas exposicions d'art mentres esperém lo vinent diurne pera parlarne ab la deguda extensi6.

En la darrera sessi6 de l'Ajuntament s'ha tractat de fer obras en la mina que porta l'aigua a Tarragona.

Com nos recordém molt de las molestias que va ocasionar a la poblaci6 un treball que's va fer l'any passat y que suposém déu ésser semblant al que ara's tracta de tornar a emprendre, nos permetém cridar la atenci6 sobre aquest particular, a fi de que, si l'operaci6 que ara s'ha de fer és indispensable, se procuri emprendre-la com més aviat mellor.

Fentho aixis no corrém lo perill de tornar a beurer l'aigua bruta en lo temps que aquest líquid ja de sí sempre necessari és més indispensable.

Fraternidad Republicana, l'orgue destrempat del jacobinisme tarragoní, de tota aquesta taifa d'inconsients que cridan contra'l clericalisme y insultan al P. Nozaleda mentres envían los fills a un collegi de jesuitas y las fillas a un convent de monjas; aquest pobre periodiquet que un dia surt defentant la repúbrica ácrata y en lo mateix número abomina dels radicalismes dels federals, publica'l diurne un article en que, no sabent com surtirse de l'embull armat per ell mateix en la polémica sobre la cátedra de llengua catalana, aboca una pila d'insults y atachs personals contra un estimat amic nostre.

Fóra rebaixarnos molt que nosaltres devallessim a contestar a l'autor de semblant adofessi. Als tipos com ell, que sols viuen para satisfacci6 de sus superiores, lo que equival a dir que ballan al so que'ls hi tocan o que'ls hi pagan, nosaltres los compadeixém. Es més, compreném que quan subjectes d'aquesta calanya acaban de perdre un sóu y temen se'ls n'hi escapi un altre, no poden estar de gaire humor pera sostindre polémicas, malgrat s'ajudin, no de las muletas, sino de las mulassas de la burocracia més desacreditada.

De totes maneres, consti que en nostres escrits contendint ab Fraternidad Republicana no hem usat cap paraula endebadas, y aixis hem pogut anar demostrant que la presumpci6, l'ignorancia y l'hipocresia són qualitats que acompanyan als autors dels treballs publicats en l'esmentat confrare pera ridicularisar l'establiment d'una cátedra de llengua catalana. Aix6 és evident.

Ara bé: quin calificatiu mereixerá l qui no fa molts anys pretenia desempenyar—cobrant s'entén, perquè aquest senyor no fa res de franch—lo cárrech de corresponsal de La Veu de Catalunya, y avuy, a l'establirse una cátedra de catalá, no sap quin llenguatge s'ha d'ensenyar, si'l de Lleyda o de Girona, lo de Llevant o'l de Ponent?

Al qui'ns contesti indicantnos lo calificatiu exacte, li oferim treballar pera que se'l nomeni administrador dels tinglados que d'aquí cinquanta anys puguin contruirse al moll de Salou, ab la condici6 de comensar a cobrar ara mateix.

Nos sembla que'l cárrech será desencansat.

Després de breu malaltia y a una edat bastant avançada, morí dilluns passat lo respectable senyor D. Joseph Valls Galofré, pare y avi respectivament de nostres estimats amichs lo

Dr. D. Jaume Valls y D. Joseph Compte y Valls.

Era'l finat persona de bellas prendas personals y tota sa vida la dedicá per enter a la familia, educantla en lo sant temor de Déu y guiantla per lo camí de la virtut.

Ab tant trist motiu lo docte catedràtich de l'Institut, Doctor Valls, y demés familia, reberen públich testimoni de quant se'ls aprecia a Tarragona, y al significárloshi nostre més sentit pésam, los hi desitjém la resignaci6 necessaria pera soportar tan gran pèrdua.

Camisas y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, comte de Rius, 20.

S'anuncia pera la present temporada l'estreno d'un drama d'un distingit company en la premsa, que portará'l títol de «La Masia Blanca».

Per avuy no podém ésser més explícits, tot esperant ab dalit lo dia de l'estreero, pera poder assaborir las bellas del drama, primera producci6 escènica d'un escriptor que en lo períodich s'ha conquistat una reputaci6 ben merecida.

La Junta Permanent de l'«Unió Catalanista», en atenta comunicaci6 nos prega designém delegat pera deliberar sobre'l tema, Lo Catalanisme y'l problema social, que's discursá en la propra Assamblea de delegats.

Un d'aquests dias, la Redacci6 de LO CAMP nomenará la persona que degui representarho.

Orfebreria religiosa y ornamentos d'Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENCHE.

Han sigut remesas a Madrit las condicions econ6micas pera la subasta de las obras que deuen ferse en lo Port segons lo projecte de l'actual enginyer director D. Manel Maese.

Segons noticias las obras quina autorisaci6 s'ha obtingut pera prompta execuci6, són l'allargament de l'escollera de Llevant y la prolongaci6 de las defensas del Francolí; és a dir, tot obras que contribuixen a donar més seguretat al Port.

Sembla que també prompte's cobrirán los dos tinglados que ara están descuberts.

Neurastenias. — Neurostéogeno Sugrañes.

A la Rambla de St. Joan s'ha establert una botiga en la que's subastan diferents géneros.

Recomaném al públich que's fixi ab lo que compra, puig moltas vegadas en aquestas subastas se pagan los géneros més cars que a las botigas y l'únich que'n resulta és un perjudici pera'ls industrials tarragonins.

Seg6ns llegim en un confrare local, entre'ls elements cat6lics de aquesta ciutat hi ha l'idea de reconstruir l'ermita que hi havia a la cim de la montanya del Llorito.

De portarho a la practica aquest projecte s'aprofitaria l'oportunitat del centenari de l'Inmaculada.

Lo Sr. Alcalde ha prohibit la venda al barri del Serrallo de la gallina que no hagi sigut previament reconeguda pel veterinari municipal.

Sobressadas de Mallorca, Sixto Vilalba, San Miquel, 17.

Ha sigut nomenat soci corresponsal de la Societat Arqueol6gica Tarragonina lo distingit escriptor catalanista y mestre en Gay Saber D. Francesch Ubach y Vinyeta.

Trobém aquest nombrament molt acertat.

Convalecencias. — Ovi Llectina Gíol.

Cansat de probar especifichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesissim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

LA ACTIVA

Servey dlari d'encárrechs de Tarragona a Barcelona y viceversa

DE

BOXÓ Y FORCADA

Direcci6 Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins las 4 de la matinata) y carrer de la Nau, 9, fuster. A Barcelona: Portaferrisa, 23, porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Cervesa

de primera calitat, se serveix á preus reduhuts en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y preus econ6michs.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirá d'aquest port lo dia 17 de Mars lo vapor Cabo Trafalgar son capitá don Manel Ferreiro, admetent cárrega y passatgers pera'ls citats ports. Lo despatax son consignatari D. Marián Peres.

Companyia Marítima Comercial

Societat An6nima (BARCELONA)

Lo vapor Antonio Roca, capitá don Lozano, sotirá d'eix port el dia 14 pera'ls de Valencia, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Rivadeo, Avilés, Gijón, Santander, Bilbao y San Sebastián, lo dia 29 del corrent mes, admetent cárrega y passatgers pera'ls citats ports. Son agent: Matias Mallol Bosch.

Companyia Valenciana de Navegaci6

Linia regular de grans y rápits vapors

ENTRE

Espanya, França è Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Alcira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera Marsella y Génova los dimars de cada setmana escala la quinzena a Liorna.

Pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva los dijous de cada setmana.

Viatjes extraordinaris a Marsella y Niza.

S'admet passatge y cárrega a nolts reduits. S'admet cárrega ab nolts seguit y coneixement directe pera New-York, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: D. Román Musolas

Carrer d'Apodaca, 33-Tarragona.—Teléfono, núm. 34

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 6

Pastillas Morelló

Obren per inhalaci6 dels agents antiséptichs, anti-catarrals y anti-asmáticos que's desprenen mentres van desfente per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, etc., etc.

Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

- President: Don Joseph Ciurana y Cabré
- Vis-president: Don Pere Company y Molins
- Administrador general: Don Bonifaci López Muñoz
- Idem idem suplent: Don Pere Rius y Fàbregas
- Vocals: Don Joan Rovira y Palau, Don Vicens Piera y Brils, Don Joseph M. Lorjurt y Barbany, Don Felip Durán y Piqué, Don Vicens Aldrofeu y Prats, Don Edelmir Borrás y Lozano, Don August Vidal y Parera, Don Lluís Massó y Simó
- Gerent: Don August Vidal y Parera
- Secretari general: Don Lluís Massó y Simó
- Inspector general: Don Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la provincia de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrandó

TALLERS d'Arts Sumptuarias

FÉLIX RIBAS

Carretera, Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presupostos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable

Única que conté 80 per 100 d'oli de fetge de bacallá y glicerosfosfats y hipofosfats de calç y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacèutichs de Barcelona, mitjanç l'análisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtichs de Farmacia de Madrid y Codina Langlois, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenvollop físich, creixença d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas debils; pera las enfermetats consuntivas, convalencia, diabetis, tos, catarrós, lisis, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas: A Tarragona, Major, 14

Horas de classe.—PINTURA.—Classe para noys: De set a dos quarts de nou del mati. Classe para senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde. DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura. Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En llanas ven uns paraguas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Ademés, també té uns yanos ab pintats tan rebons, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló; aproposit per regalos; causan gran admiració. Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, p rassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 38, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obras de Literatura, Ciencia y Arts de las principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanal o a plassos mensuals.

SE SUSCRIBI TAMBE A LA

- Biblioteca popular de l'Avenç y a la Ilustració Catalana
- Ilustración Artística
- Album Salon
- Ilustración Española y Americana
- La Moda Elegante ilustrada
- Salon de la Moda
- La Última Moda
- y a tota classe de Ilustracions, Periódichs y Revistas francesas, inglesas y alemanas.

La Confiansa

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÀ)

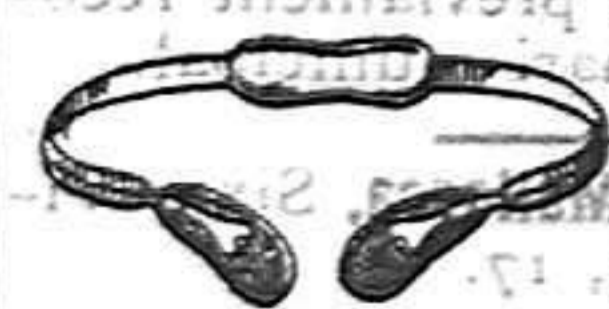
TARRAGONA

GABINET Y CLINICA DENTAL

A. FONSI CART

ST. AGUSTI, NÚM. 21, PIS SEGON, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas. Extracció de dents, caixas y arrels sense dolor. Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions. Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Gran fabrica de braguers

24, Unió, 24

Herniados (TRENÇATS)

Aquest establiment compta ab los ayensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs. Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras. Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopedia. Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los generos de son catàlech com per los preus reduïts.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complejts, especials, pera cada terra y cultiu. organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse. Despullas, tercerilla, etc., grans lligums, etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre... 1.50 ptas. Fora... 1.50 » Extranger... 2.00 » Número d'avuy... 0.10 »

Annuncis a preus reduïts

Drogueria Plana

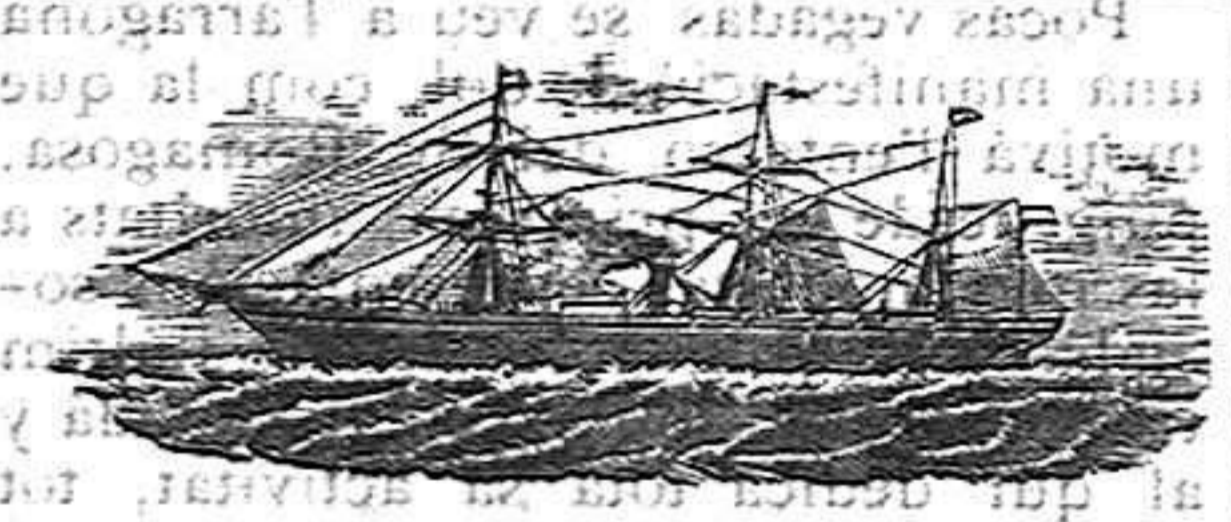
Antiga casa Figueras

Real, 6, cantonada Rebolledo, 20

En aquesta casa trobará l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la mellor marca TARRAGONA

Linia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Febrer sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor Alfonso XIII, pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega per Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 6 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 20 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor Manuel Calvo, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor Montserrat, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Límón, Colón, Sabaniilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, ab admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combinacions pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També càrrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guanaja y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 27 de Febrer sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas lo vapor Isla de Luzon, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental de Africa, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Austràlia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Mars sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor E. Maria Cristina, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo dia 17 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor M. L. Villaverde, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.

Linia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Mars sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor San Francisco, pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y alus ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tànger.—Sortidas de Cádiz: dilúns, dimecres y divendres. Sortidas de Tànger: dimars, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigitse a son agent D. EMILI BORRÁS.

Lo mellor reconstituyent era combatre ab exit totas las ma-

laltias nerviosas.

DE VENDA

en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, BARCELONA

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y esculida del taronger agre y vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta. A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra y Serra. A la menuda: Farmacia del Centre, Tarragona.—Demana AIGUA NAF SERRA